

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

شماره چاپ ۶۲۵
شماره ثبت ۳۱۴

دوره دهم - سال دوم
تاریخ چاپ ۱۳۹۶/۷/۲

یک فوریتی

طرح حمایت از مرمت و احیای بافتهای تاریخی - فرهنگی
و توانمندسازی مالکان و بهره‌برداران بناهای تاریخی - فرهنگی

کمیسیون‌های ارجاعی

فرهنگی
اصلی:

آموزش، تحقیقات و فناوری - اجتماعی - اقتصادی -
برنامه و بودجه و محاسبات - شوراها و امور داخلی
کشور - عمران
فرعی:

معاونت قوانین

باسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی
احتراماً طرح ذیل که به امضای ۶۸ نفر از نمایندگان رسیده است،
جهت طی مراحل قانونی تقدیم می‌گردد.

مقدمه (دلایل توجیهی):

به علت نبود مشوق‌های لازم برای احیاء و مرمت بافت‌های تاریخی،
فرهنگی و بی‌توجهی به توانمندسازی مالکین و ساکنین آنها، روند مهاجرت
جمعیت و فعالیتهای اقتصادی از این بافتها سرعت گرفته است. هرچند این
بافتها بخشی از سرمایه‌های هر کشور و ملت محسوب می‌شود ولی به درستی از
این سرمایه‌ها حفاظت و حراست نشده و ساکنین و مالکین این بافتها در
دهکهای پایین درآمدی قرار می‌گیرند. تملک واحدهای میراثی اگرچه توسط
سازمان میراث فرهنگی در حال انجام است ولی نه منابع این سازمان برای
تملک بیشتر پاسنخگو هست و نه این سازمان از واحدهای تملک‌شده به خوبی
استفاده کرده است. رفع خلأها و کمبودهای قانونی و حذف قوانین مزاحم
کمک می‌کند تا سرعت احیاء و مرمت این بافتها و آثار و ابنیه تاریخی سرعت
گرفته و ساکنین و مالکین این آثار توانمند گردند.

لذا طرح ذیل با قید یک فوریت برای پاسنخگویی به بخشی از دغدغه‌های
مرتبط با این بافتها تقدیم مجلس شورای اسلامی می‌گردد:

بائوج لاهوتی - نوری - شریعت‌نژاد - سیدفرید موسوی - صادقی - پژمانفر -
رستمیان - دلخوش - دهقانی فیروزآبادی - حسنی - شوشتری - زارع -
بختیاری - حاجی دلیگانی - نادری - محمدحسین قربانی - قاسم احمدی -
فرمند - نقوی - عبدالرضا عزیزی - بابایی صالح - موسوی لارگانی - بختیار -
محمودزاده - بدری - خالقی - پیگلری - خضری - خسته‌بند - فرشادان -

علی اکبر کریمی - زهرا سعیدی - رضا کریمی - حسینی شاهرودی - گیلانی -
منوچهر جمالی - بنیادی - شیران خراسانی - ابوترابی - قره‌خانی - جعفرزاده -
کوسه‌غراوی - حضرتی - پاپی‌زاده - رضیان - باستانی - نیاز آذری -
سیدمحسن علوی - ساداتی‌نژاد - اسدی‌کرم - خادم - کعبی - مختار -
حسین هاشمی - بت‌کلیا - مره‌صدق - فلاحتی - طاهرخانی - آزادینخواه -
بهرام‌نیا - محبی‌نیا - کوهکن - فیضی - حسینی‌کیا - کوچکی‌نژاد - نیکفر -
زراآبادی - مافی

عنوان طرح:

حمایت از مرمت و احیای بافتهای تاریخی - فرهنگی و توانمندسازی مالکان و بهره‌برداران بناهای تاریخی - فرهنگی

ماده ۱- تعاریف:

اصطلاحات به‌کاررفته در این قانون دارای معانی مشروح زیر است:

الف - حفاظت: مجموعه اقدامات آگاهانه‌ای است که از طریق به‌کارگیری فرآیندهای مراقبت از یک مکان یا بافت برای حفظ ارزشهای تاریخی، علمی، زیبایی‌شناختی، اجتماعی، اقتصادی و نیز منزلت فرهنگی آن با تأکید بر حفظ اصالت مکان یا بافت و انسجام بصری، ساختاری و عملکردی انجام می‌شود.

ب- مرمت: عملیات تخصصی و همه‌جانبه کمی و کیفی است که هدف آن حفظ، بیان و آشکار کردن ارزشهای تاریخی، فرهنگی و زیبایی‌شناختی یک اثر با لحاظ اصالت و یکپارچگی آن است و مراحل گوناگونی اعم از حفاظت و نگهداری، تثبیت و استحکام‌بخشی تا بازگردانی وضعیت موجود به وضعیت اصیل و پایدار را شامل می‌شود.

پ- احیاء: فرآیندی هدفمند از مجموعه اقدامات است که به‌منظور حفاظت و ارتقای کیفی با حفظ اصالت و یکپارچگی در بافتهای تاریخی - فرهنگی انجام می‌شود.

ت- صیانت: به کلیه اقدامات پیشگیرانه و حمایتی از میراث فرهنگی اطلاق می‌شود که شامل اقدامات مختلف حقوقی، قانونی و ترویجی می‌گردد.

ث- حریم بنا: به نواحی اطراف یک اثر فرهنگی، تاریخی یا طبیعی ملی یا جهانی اطلاق می‌شود که همراه با ضوابط و مقررات و با هدف محافظت مؤثر از آن اثر و حمایت‌های قانونی به‌عنوان لایه‌های حفاظتی (منظری، ساختاری و عملکردی) بر روی نقشه، مشخص می‌شود.

ج- محدوده بافت: به محدوده یک منطقه تاریخی- فرهنگی ثبت‌شده اطلاق می‌شود که همراه با ضوابط و مقررات و با هدف محافظت مؤثر از آثار فرهنگی، تاریخی یا طبیعی ملی یا جهانی موجود در آن منطقه و حمایت‌های قانونی به‌عنوان لایه‌های حفاظتی (منظری، ساختاری و عملکردی) بر روی نقشه، مشخص می‌شود.

چ- نحوه استفاده متناسب (کاربرد متناسب): به حفظ و ارتقای ارزشهای اثر با بهره‌گیری از ظرفیت‌ها و مزیت‌های تاریخی، فرهنگی و طبیعی و همچنین اجتماعی- اقتصادی آن برای پاسخگویی به نیازهای معاصر وفق ضوابط و مقررات و قوانین ناظر به موضوع اطلاق می‌شود.

ح- شورای بافت تاریخی- فرهنگی استان: شورایی است که به‌منظور هماهنگی و یکپارچگی تصمیم‌گیری پیرامون بافت تاریخی- فرهنگی تشکیل می‌گردد. اعضای این شورا نه نفر شامل استاندار (رئیس شورا)، معاون هماهنگی امور عمرانی (نائب‌رئیس شورا)، مدیر کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان (دبیر شورا)، مدیر کل راه و شهرسازی استان، دو نفر از اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های استان (با تخصص معماری و یا شهرسازی به پیشنهاد مدیر کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان و حکم رئیس شورای بافت استان)، یک عضو از اعضای شورای اسلامی استان، یک عضو از اعضای شورای اسلامی شهر مرکز استان (شهر مربوط حسب مورد) و شهردار مرکز استان (شهر مربوط حسب مورد) می‌باشد.

خ- طرح ویژه حفاظت و احیای بافتهای تاریخی- فرهنگی: طرحی است که با توجه به ویژگی، ظرفیت و مزیت تاریخی، فرهنگی و طبیعی بافت تاریخی- فرهنگی شهر یا روستا با هماهنگی و همکاری نزدیک کلیه دست‌اندرکاران و ذی‌نفعان در مقیاس کل تا جزء به همراه طرح مدیریتی مربوطه ارائه شده و تکالیف همه دست‌اندرکاران در آن روشن باشد. این طرح علاوه بر تنظیم روابط این بخش از شهر یا روستا با سایر تقسیمات شهری یا روستایی، زمینه‌های توسعه هماهنگ شهری یا روستایی را فراهم می‌کند.

ماده ۲- به منظور حمایت از مرمت و احیای بافت‌های تاریخی-

فرهنگی، سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مکلف است:

الف- با همکاری وزارتخانه‌های راه و شهرسازی و کشور حداکثر ظرف مدت دو سال پس از تصویب این قانون، نسبت به تکمیل، تعیین و ابلاغ محدوده بافت تاریخی- فرهنگی کلیه شهرها و روستاهای تاریخی اقدام نماید.

ب- با همکاری وزارتخانه‌های راه و شهرسازی و کشور حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این قانون، نسبت به تهیه چهارچوب طرح‌های ویژه حفاظت و احیای بافتهای تاریخی- فرهنگی از جمله تعیین حریم‌ها را با رویکرد صیانت از ارزشهای تاریخی- فرهنگی و ارتقای کیفیت زندگی ساکنان این محدوده‌ها تهیه کند.

پ- در شهرهای با دویست هزار نفر جمعیت و بالاتر با همکاری وزارتخانه‌های راه و شهرسازی و کشور و شهرداری مربوط، نظامنامه حفاظت و احیای بافت‌های تاریخی- فرهنگی شهری را تدوین کند و به تصویب شورای عالی شهرسازی و معماری ایران برساند.

تبصره- در شهرهای زیر دویست هزار نفر جمعیت و روستاها با همکاری نهادهای ذی‌ربط موضوع این بند، نظامنامه نحوه اقدام در زمینه حفاظت و احیای بافت‌های تاریخی- فرهنگی را تهیه کند و در شورای بافت استان به تصویب برساند.

ت- ظرف مدت یکسال پس از تصویب این قانون، دستورالعمل‌های موردنیاز برای مدیریت بهره‌برداری، نگهداری و پشتیبانی بناها، اماکن و بافت‌های تاریخی- فرهنگی را با اولویت واگذاری فعالیتها به بخش غیردولتی تهیه و ابلاغ نماید.

ماده ۳- وزارت راه و شهرسازی مکلف است با همکاری سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و شهرداری‌ها یا دهیاری‌های مربوط در مدت پنج سال پس از تصویب این قانون نسبت به تهیه و تصویب طرح‌های ویژه حفاظت و احیای محدوده‌های بافت‌های تاریخی- فرهنگی حسب مورد از طریق شورای عالی شهرسازی و معماری یا کمیسیون‌های ماده (۵) قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۲۲ اقدام نماید.

ماده ۴- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مکلف است از طریق سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور با استفاده از امکانات موجود و با مشارکت سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری از طریق مرکز آموزش عالی میراث فرهنگی نسبت به آموزش استادکاران و کاردان‌های تجربی در زمینه‌های حفاظت و احیای بناها و اماکن تاریخی- فرهنگی اقدام نماید.

تبصره- سازمان میراث فرهنگی و صنایع دستی و گردشگری موظف است ساز و کار طراحی و اجرای فعالیت‌های مرتبط را به‌گونه‌ای برنامه‌ریزی، تنظیم و تدوین نماید که استفاده از نیروهای مذکور در این ماده در اولویت قرار گیرد.

ماده ۵- وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و آموزش و پرورش مکلفند با مشارکت سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، سرفصل، محتوای دروس و شیوه آموزش رشته‌های مرتبط با حفاظت، احیای بناها و بافت‌های تاریخی- فرهنگی با رویکرد مهارت‌آموزی در این تخصص‌ها را اصلاح و یا تکمیل نمایند.

ماده ۶- سازمان برنامه و بودجه کشور مکلف است با همکاری سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری ظرف مدت یکسال پس از تصویب

این قانون نظام فنی و اجرایی اختصاصی مربوط به بناها و بافت‌های تاریخی - فرهنگی را تهیه کند و به تصویب هیأت وزیران برساند.

ماده ۷- بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی مکلفند اسناد مالکیت مربوط به بناهای ثبت شده در فهرست آثار ملی و فهرست‌های ذی ربط را که مالکیت آنها قابل انتقال باشد به عنوان وثیقه أخذ تسهیلات و مرمت و احیاء بپذیرند.

ماده ۸- در مواردی که حریم بناها و محدوده بافت‌های تاریخی - فرهنگی موضوع این قانون در بافت‌های فرسوده و ناکارآمد شهری موضوع «قانون حمایت از احیاء، بهسازی و نوسازی بافت‌های فرسوده و ناکارآمد شهری» قرار داشته باشد، به نسبت سهم مساحت این بافتها از کل مساحت بافت‌های فرسوده، اعتبارات، تسهیلات و امتیازات موضوع قانون فوق‌الذکر با رعایت ضوابط حفاظت از بافت‌های تاریخی - فرهنگی به حریم بناها و محدوده بافت‌های تاریخی - فرهنگی نیز اختصاص می‌یابد.

تبصره- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران از طریق بانک و یا بانکهای عامل موظف است به نسبت مذکور در این ماده تسهیلات بانکی موضوع ماده (۱۵) قانون حمایت از احیاء، بهسازی و نوسازی بافت‌های فرسوده و ناکارآمد شهری مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۲ را به امر احیاء و حفاظت بناها و بافت‌های تاریخی - فرهنگی اختصاص دهد.

ماده ۹- کلیه دستگاههای اجرایی ذی ربط موضوع ماده (۵) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۷/۱ مکلفند برنامه‌های خود را در ارتباط با رفع نیازهای موجود در حوزه‌های خدماتی، تجهیزاتی و نیز زیرساخت‌های مورد نیاز برای ارتقای کیفیت زندگی در بافت‌های تاریخی - فرهنگی هر شهر یا روستا ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این قانون مشخص و در قالب برنامه‌های سالانه در شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان تصویب کنند و به مورد اجراء گذارند. منابع مالی لازم از محل منابع داخلی، استانی و ملی دستگاههای اجرایی ذی ربط تأمین می‌گردد. اجرای برنامه فوق باید به گونه‌ای

باشد که حداکثر ظرف مدت ده سال از تصویب این قانون سطح خدمات و تأمین زیرساختهای مورد نیاز این محدوده‌ها از سطح میانگین شهر یا روستای ذی ربط پایین تر نباشد.

تبصره - شوراهای برنامه‌ریزی و توسعه استانها موظفند نسبت به اعتبارات اختصاص یافته به بافتهای تاریخی - فرهنگی هر شهر یا روستا موضوع ماده (۸) این قانون، اعتبارات مورد نیاز برای ساخت و تجهیز فضاها و ساختمانهای عمومی و خدماتی در محدوده مصوب بافتهای تاریخی - فرهنگی آن شهر یا روستا را از محل اعتبار توزیعی در سهم دستگاه ذی ربط با اولویت تأمین نمایند.

ماده ۱۰ - واردات وسائط نقلیه امدادی و خدماتی دستگاههای خدمات‌رسان از جمله آمبولانس، خودروهای امداد و نجات، آتش‌نشانی، جمع‌آوری زباله و نظایر آن که متناسب با ابعاد معابر و گذرگاههای بافتهای تاریخی - فرهنگی طراحی شده و با هماهنگی سازمان میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی و تصویب هیأت وزیران و صرفاً جهت کاربرد در اماکن فوق‌الذکر به کشور وارد شده‌اند، با منظور کردن حساب جمعی - خرجی در بودجه‌های سالانه، از پرداخت حقوق ورودی معاف می‌باشند.

ماده ۱۱ - در رسیدگی به تخلفات ساختمانی املاک واقع در حریم آثار و محدوده بافتهای تاریخی - فرهنگی، کمیسیون‌های موضوع تبصره (۲) ماده (۹۹) و تبصره (۱) ماده (۱۰۰) قانون شهرداری مصوب ۱۳۳۴/۴/۱۱ و اصلاحات بعدی آن مکلفند منحصراً قلع و قمع مستحدثات بدون پروانه و یا مازاد بر پروانه ساختمانی صادرشده را در صدور رأی لحاظ نمایند.

ماده ۱۲ - سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مکلف است با همکاری وزارت راه و شهرسازی، ظرف مدت یک‌سال پس از تصویب این قانون، نسبت به تهیه سازوکار و یا تدوین پیش‌نویس قانون نظام فنی و مهندسی در حوزه تخصصی حفاظت و احیای بناها، اماکن و بافتهای تاریخی -

فرهنگی اقدام کند و در صورت نیاز برای انجام مراحل تصویب از طریق هیأت وزیران به مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

ماده ۱۳- دولت مکلف است از طریق نهادهای ذی ربط در تعیین ضوابط طرحهای توسعه و عمران، سازوکارهای جبران محدودیت اعمال شده از قبیل تراکم درخصوص املاک واقع در محدوده بافتهای تاریخی - فرهنگی موضوع این قانون را پیش‌بینی نماید.

ماده ۱۴- کلیه اقدامات مرمت، احیاء و تعمیرات اساسی و استفاده از املاک تاریخی - فرهنگی ثبت شده و یا املاک واجد ارزشهای تاریخی - فرهنگی واقع در بافتهای تاریخی مصوب موضوع این قانون در صورت استقرار فعالیتهای مجاز (مطابق با ضوابط میراث فرهنگی) از تخفیف صددرصدی (۱۰۰٪) کلیه هزینه‌های عوارض و ارزش افزوده ناشی از اجرای طرحهای توسعه شهری (جامع، تفصیلی و سایر طرحهای مصوب) برخوردار می‌گردند.

تبصره - معادل صددرصد (۱۰۰٪) هزینه‌های عوارض تخفیف داده شده موضوع این ماده با اعلام شهرداری‌ها یا دهیاری‌های ذی ربط و تأیید سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری توسط سازمان برنامه و بودجه در بودجه‌های سالانه کل کشور محاسبه و به شهرداری‌ها یا دهیاری‌های ذی ربط پرداخت می‌گردد. این سازمان موظف است برای آن دسته از تخفیف‌هایی که به دلیل تمام اعتبارات مندرج در قوانین بودجه سنواتی در هر سال امکان پرداخت آن وجود ندارد، اعتبارات لازم را مستقیماً به‌عنوان مطالبات شهرداری‌ها و دهیاری‌ها در لایحه بودجه سال بعد منظور نماید.

ماده ۱۵- املاک واقع شده در بافتهای تاریخی - فرهنگی و یا حریم بناهای تاریخی - فرهنگی که با رعایت ضوابط حفاظت از بافتهای تاریخی - فرهنگی و طرحهای بالادست مجوز ساخت می‌گیرند، تا سطح تراکم صد و هشتاد درصدی (۱۸۰٪) از معافیت عوارضی برخوردار می‌شوند.

تبصره - املاک با کاربری تجاری از حکم این ماده مستثنی می‌باشد.

ماده ۱۶- تعیین نحوه استفاده متناسب از بناهای تاریخی - فرهنگی با پیشنهاد شهرداری‌ها یا دهیاری‌های ذی‌ربط برعهده سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری (صندوق احیاء و بهره‌برداری از بناها و اماکن تاریخی - فرهنگی) می‌باشد.

ماده ۱۷- دستگاههای اجرائی مکلفند هزینه‌های مربوط به پژوهش، حفاظت و مرمت آثار منقول و غیرمنقول ثبت‌شده در فهرست آثار ملی و فهرست‌های ذی‌ربط مربوط به آثار در اختیار و یا در حیطه موضوع تخصصی همان دستگاه را از محل اعتبارات خود تأمین کنند. هزینه‌کرد این اعتبارات تحت نظارت سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری انجام می‌شود.

ماده ۱۸- برای حفاظت و حمایت از بافتهای تاریخی - فرهنگی به شهرداری‌های شهرهای دارای بافتهای تاریخی - فرهنگی مصوب، اجازه داده می‌شود با تصویب شورای اسلامی شهر، هماهنگی با وزارت کشور و با تأیید سازمان اداری و استخدامی کشور ساختار مناسب اداری را ایجاد نمایند.

ماده ۱۹- شهرداری‌ها و شوراهای اسلامی شهرهای دارای بافت تاریخی - فرهنگی مصوب، مکلفند از کل بودجه عمرانی سالانه شهر به میزان یک و نیم تا دو و نیم برابر نسبت مساحت بافت تاریخی - فرهنگی به مساحت کل شهر، جهت مرمت و احیای بافتهای تاریخی - فرهنگی، بودجه عمرانی منظور نمایند.

ماده ۲۰- سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری موظف است تمهیدات لازم را برای بیمه بناهای تاریخی ثبت‌شده در فهرست آثار ملی و فهرست‌های ذی‌ربط انجام دهد.

هیأت‌رئسه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی و ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر معاونت قوانین در مورد طرح حمایت از مرمت و احیای بناهای تاریخی - فرهنگی و توانمندسازی مالکان و بهره‌برداران بناهای تاریخی - فرهنگی تقدیم می‌گردد.

معاون قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۲) و (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می‌گردد:

۱- سابقه تقدیم:

ماده ۱۳۴ - قبلاً تقدیم نگردیده است

- قبلاً در جلسه علنی شماره مورخ تقدیم و در تاریخ در مجلس / کمیسیون (موضوع اصل ۸۵ قانون اساسی) رد شده و اینک:

با تغییر اساسی
 با تقاضای کتبی ۵۰ نفر از نمایندگان (مشروط به تصویب مجلس)

پیش از انقضاء شش ماه بدون تغییر اساسی

با تقاضای کتبی کمتر از ۵۰ نفر از نمایندگان با انقضاء شش ماه

مجدداً قابل پیشنهاد به مجلس می‌باشد.

نمی‌باشد.

۲- در اجرای بند (۲) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور:

رعایت شده است.

در طرح تقدیمی آیین نگارش قانونی و ویرایش ادبی رعایت شده است. (با اعمال نظر کارشناسی)

رعایت نشده است، دلایل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

۳- از نظر آیین نامه داخلی مجلس (شکلی):

الف- ماده ۱۳۱-

اول- حداقل امضاء لازم (۱۵ نفر) دارد
 ندارد

دوم- موضوع و عنوان مشخص دارد
 ندارد

سوم- دلایل لزوم تهیه و پیشنهاد در مقدمه دارد
 ندارد

چهارم- موادی متناسب با اصل موضوع و عنوان دارد
 ندارد

ب- ماده ۱۴۲- طرح تقدیمی دارای یک موضوع است و پیشنهاد آن به عنوان ماده واحده مواجه با ایراد نمی‌باشد.
 بیش از یک موضوع مواد متعدد می‌باشد.

۴- در اجرای بند(۴) ماده(۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵:
اول: از نظر قانون اساسی؛

طرح تقدیمی با قانون اساسی بطور کلی مغایرت ندارد.

■ دارد. اصل / اصول مغایر و دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می گردد.

دوم: از نظر سیاست های کلی نظام و سند چشم انداز؛

طرح تقدیمی با سیاست های کلی نظام و سند چشم انداز مغایرت ندارد.

□ دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

سوم: از نظر قانون برنامه؛

طرح تقدیمی با قانون برنامه مغایرت ندارد.

■ دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

چهارم: از نظر آیین نامه داخلی مجلس (ماهوی)؛

الف - طرح تقدیمی با قانون آیین نامه داخلی مجلس مغایرت ندارد.

□ دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

ب- ماده ۱۴۴- رعایت اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی شده است.

■ نشده است، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

ج- ماده ۱۸۵- موجب اصلاح یا تغییر برنامه مصوب نمی شود و نیاز به $\frac{2}{3}$ رأی نمایندگان ندارد.
■ می شود $\frac{3}{4}$ دارد.

تعداد یک برگ اظهار نظر به ضمیمه تقدیم می شود.

مدیرکل تدوین قوانین

۵- طرح تقدیمی از حیث پیشگیری از وقوع جرم با بند(۵) اصل(۱۵۶) قانون اساسی مغایرت ندارد.
□ دارد.

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه

ضمیمه نظر اداره کل تدوین قوانین

بیان مستندات و دلایل مغایرت:

- ۱- طرح تقدیمی مغایر سیاستهای تدوین و تنقیح قوانین مجلس شورای اسلامی است. این گونه طرحها مناسب است در قالب اصلاح یا الحاق به یک قانون معتبر انجام شود.
- ۲- تجویز تشکیل شورای بافت تاریخی- فرهنگی استان به شرح بند (ح) ماده (۱) دارای بار مالی و مغایر اصل هفتاد و پنجم (۷۵) قانون اساسی است.
- ۳- ترکیب شورای بافت تاریخی- فرهنگی استان در بند (ح) ماده (۱) با توجه به عضویت اعضای غیر قوه مجریه در آن، مغایر اصل شصتم (۶۰) قانون اساسی می باشد.
- ۴- ماده (۹) از جهت تجویز تأمین منابع مالی از محل منابع داخلی، استانی و ملی دستگاههای اجرائی مغایر با اصل هفتاد و پنجم (۷۵) قانون اساسی است.
- ۵- ماده (۱۰) از جهت تجویز معافیت از پرداخت حقوق ورودی مغایر با اصل هفتاد و پنجم (۷۵) قانون اساسی و بند (الف) ماده (۶) قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران است.
- ۶- ماده (۱۴) از جهت تجویز تخفیف صددرصدی کلیه هزینه های عوارض و ارزش افزوده مغایر با اصل هفتاد و پنجم (۷۵) قانون اساسی و بند (الف) ماده (۶) قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران است.
- ۷- قسمت اخیر تبصره ماده (۱۴) مغایر با اصل هفتاد و پنجم (۷۵) قانون اساسی است.
- ۸- ماده (۱۵) از جهت تجویز معافیت عوارض تراکم صد و هشتاد درصدی (۱۸۰٪) مغایر با اصل هفتاد و پنجم (۷۵) قانون اساسی است.
- ۹- ضمانت اجرای احکام متعدد این طرح، پیش بینی نشده است.
- ۱۰- بیشتر مواد این قانون یا به سیاستگذاری پرداخته است و یا به الزام دستگاهها در جهت تنظیم و تصویب طرحها، دستورالعملها و غیره. از این جهت امکان اجرائی شدن چنین طرحی از ابتداء محل تأمل است.

سوابق قانونی

ردیف	عنوان	تاریخ تصویب	مواد	متعارض
۱	قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران با اصلاحات و الحاقات بعدی	۱۳۵۱/۱۲/۲۲	۵	
۲	قانون حمایت از احياء، بهسازی و نوسازی بافتهای فرسوده و ناکارآمد شهری	۱۳۸۹/۱۰/۱۲	۱۵	
۳	قانون شهرداری مصوب اصلاحات و الحاقات بعدی	۱۳۳۴/۰۴/۱۱	۹۹ و ۱۰۰	
۴	قانون محاسبات عمومی کشور	۱۳۶۶/۷/۱	۵	
۵	قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۰-۱۳۹۴)	۱۳۸۹/۱۰/۲۵	۱۱	
۶	قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت	۱۳۸۰/۱۱/۲۷	۲۱ الی ۲۴	
۷	قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	۱۳۷۹/۱/۱۷	۱۶۶	
۸	قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری	۱۳۸۲/۱۰/۲۳	کل مواد	
۹	قانون اساسنامه سازمان میراث فرهنگی کشور	۱۳۶۷/۲/۱	کل مواد	
۱۰	قانون اخذ ورودیه از بازدیدکنندگان موزههای تخصصی	۱۳۸۸/۲/۲۰	ماده واحد	
۱۱	قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۴۰۰-۱۳۹۶)	۱۳۹۵/۱۲/۲۱	۹۹ الی ۱۰۱	
۱۲	قانون احکام دائمی برنامههای توسعه کشور	۱۳۹۵/۱۱/۱۰	۷۲	

قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۲۲ با اصلاحات و الحاقات بعدی

ماده ۵ - (اصلاحی ۱۳۸۹/۰۴/۰۷) بررسی و تصویب طرحهای تفصیلی شهری و تغییرات آنها در هراستان به وسیله کمیسیونی به ریاست استاندار (و در غیاب وی معاون عمرانی استانداری) و با عضویت شهردار و نمایندگان وزارت مسکن و شهرسازی، وزارت جهاد کشاورزی و سازمان میراث فرهنگی و گردشگری و صنایع دستی و همچنین رئیس شورای اسلامی

شهر ذی ربط و نماینده سازمان نظام مهندسی استان (با تخصص معماری یا شهرسازی) بدون حق رأی انجام می شود. تغییرات نقشه های تفصیلی اگر براساس طرح جامع شهری مؤثر باشد باید به تأیید مرجع تصویب کننده طرح جامع (شورای عالی شهرسازی و معماری ایران یا مرجع تعیین شده از طرف شورای عالی) برسد.

تبصره ۱- (اصلاحی ۱۳۸۷/۱/۲۳) بررسی های فنی این کمیسیون برعهده کارگروه (کمیته) فنی کمیسیون متشکل از نمایندگان کمیسیون و مشاور طرح تفصیلی شهر می باشد.

تبصره ۲- (الحاقی ۱۳۸۷/۱/۲۳) دبیرخانه کمیسیون در سازمان مسکن و شهرسازی استان می باشد.

تبصره ۳- (الحاقی ۱۳۸۷/۱/۲۳) در مورد شهرتهران معاونین ذی ربط وزراء مسکن و شهرسازی، کشور، نیرو، جهاد کشاورزی و معاونین رؤسای سازمانهای حفاظت محیط زیست و میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی و شهردار تهران (رئیس کمیسیون) و همچنین رئیس شورای اسلامی شهر تهران بدون حق رأی، اعضاء کمیسیون می باشند.

محل دبیرخانه این کمیسیون در شهرداری تهران خواهد بود. جلسات کمیسیون با حضور اکثریت اعضاء رسمیت یافته و تصمیمات کمیسیون حداقل با چهار رأی موافق معتبر است.

تبصره ۴- (الحاقی ۱۳۸۷/۱/۲۳) در صورت فقدان شورای اسلامی شهر در تهران، نماینده وزیر کشور و در سایر شهرها نماینده معرفی شده از سوی استاندار به جای رئیس شورای اسلامی شهر در کمیسیون ذی ربط شرکت خواهد نمود.

قانون حمایت از احياء، بهسازی و نوسازی بافتهای فرسوده و ناکارآمد شهری

ماده ۱- به منظور ایجاد وحدت رویه در فرآیند احیاء، بهسازی و نوسازی بافتهای فرسوده و ناکارآمد شهری و تعیین محدوده های مورد حمایت این قانون اقداماتی به شرح ذیل صورت می پذیرد.

ماده ۲- اصطلاحات و تعاریفی که در این قانون به کار رفته دارای معانی ذیل است:

الف- بافتهای فرسوده و ناکارآمد شهری، مناطقی از شهر است که در طی سالیان گذشته عناصر متشکله آن اعم از تأسیسات روبنائی، زیربنائی، ابنیه، مستحدثات، خیابانها و دسترسی ها، دچار فرسودگی و ناکارآمدی شده و ساکنان آن از مشکلات متعدد اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و کالبدی رنج می برند.

ب- نقشه محدوده بافتهای فرسوده و ناکارآمد شهری، نقشه ای است که براساس شاخصهای مصوب شورای عالی شهرسازی و معماری ایران توسط وزارت مسکن و شهرسازی (سازمان عمران و بهسازی شهری ایران) و یا شهرداریها تهیه و به تصویب کمیسیونهای موضوع ماده (۵) قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران رسیده یا می رسد.

ج- طرحهای احیاء، بهسازی و نوسازی، طرحهایی هستند که در چهارچوب طرحهای توسعه شهری (اعم از جامع و تفصیلی) به منظور اجراء برنامه های احیاء، بهسازی و نوسازی شهری با رعایت اصول شهرسازی، فنی و معماری تهیه می شود. این طرحها در بر گیرنده کاربریهای جدید و مورد نیاز محدوده معینی از بافتهای فرسوده و ناکارآمد شهری بوده و اجراء آنها متضمن تأمین خدمات عمومی و زیرساخت های شهری از قبیل شبکه های دسترسی، معابر و بدنه آنها، پروژه های عمران و خدمات شهری، فضای سبز و غیره است که متکی بر ضوابط شهرسازی و معماری ایرانی- اسلامی و بومی هر منطقه می باشد.

د- سهام پروژه، حق السهمی از ارزش کل پروژه است که سهم دارنده را مشخص می کند.

ماده ۳- طرحهای یاد شده در بند (ج) ماده (۲) توسط وزارت مسکن و شهرسازی (سازمان عمران و بهسازی شهری ایران) و یا شهرداریها تهیه و خارج از نوبت به تصویب کمیسیونهای موضوع ماده (۵) قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران می رسد.

ماده ۴- مجریان طرحهای احیاء، بهسازی و نوسازی، (وزارت مسکن و شهرسازی و شهرداریها) می توانند قسمتی از اختیارات خود را به شرکتهای و یا سازمانهای وابسته به خود و یا اشخاص حقیقی و حقوقی غیر دولتی صاحب صلاحیت فنی، مالی و اجرائی واگذار نمایند. صلاحیت اشخاص حقیقی و حقوقی را وزارت مسکن و شهرسازی (سازمان عمران و بهسازی شهری ایران) تعیین می نماید.

ماده ۵- وزارت کشور (سازمان مدیریت بحران کشور) مکلف است برای جلوگیری از خسارات ناشی از حوادث غیر مترقبه در بافتهای فرسوده و ناکارآمد پیشگیری لازم را با اولویت بافتهای مذکور به عمل آورد.

ماده ۶- به منظور جلب مشارکت حداکثری مالکان و ساکنان محدوده طرحهای احیاء، بهسازی و نوسازی، حسب مورد از سوی مجری طرح، محدوده اجرائی طرحهای مصوب به نحو مطلوب و مناسب به ساکنان و مالکان اطلاع رسانی می شود و با همکاری آنها برای حصول توافق نسبت به ارزیابی و تعیین قیمت روز اراضی، ابنیه و دیگر حقوق قانونی افراد در وضعیت موجود به علاوه پانزده درصد (۱۵٪) از طریق هیأت سه نفره کارشناسان رسمی دادگستری (یک نفر به انتخاب مالک یا صاحب حق، یک نفر به انتخاب مجری طرح و یک نفر مرضی الطرفین) اقدام می گردد. هزینه های ارزیابی به عنوان جزئی از

هزینه‌های اجراء پروژه محسوب شده و به عهده مجری طرح است.

ماده ۷- در صورتی که تعدادی از مالکان املاک واقع در پروژه‌های اجرائی مصوب تمایلی به مشارکت نداشته باشند و ملک آنها مانع اجراء طرح باشد، سهم آنها براساس ارزش تقویم شده به عنوان قیمت پایه در صورت وجود وجه ملزم شرعی از طریق مزایده به فروش رسیده و به آنان پرداخت می‌شود. برنده مزایده به نسبت سهام مالک، در مشارکت با مجری طرح جایگزین مالک اول می‌گردد. در صورت استتکاف مالکان املاک مذکور از مشارکت و یا عدم واگذاری سهام به هر دلیل از طریق مزایده، مجری طرح باید رأساً یا از طریق جلب سرمایه‌های گذاران متقاضی مشارکت، نسبت به خرید یا تملک املاک مزبور اقدام نماید. در صورت مجهول‌المالک بودن بعضی از املاک واقع در پروژه‌های اجرائی فوق با اذن ولی فقیه از طریق مزایده اقدام می‌شود و وجوه حاصل در اختیار ولی فقیه قرار می‌گیرد تا مطابق نظر ایشان عمل شود.

تبصره ۱- اقدامات مربوط به تملک املاک موضوع این ماده صرفاً از طریق مجری طرح و وفق احکام این قانون و همچنین احکام غیر مغایر در لایحه قانونی نحوه خرید املاک و اراضی برای اجراء برنامه‌های عمومی، عمرانی و نظامی دولت مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۱۷ شورای انقلاب و قانون نحوه تقویم ابنیه، املاک و اراضی مورد نیاز شهرداریها مصوب ۱۳۷۰/۸/۲۸ و اصلاحات بعدی صورت می‌پذیرد. این اقدام مانع از مراجعه ذی‌نفع حداکثر ظرف بیست روز از ابلاغ واقعی به مراجع قضائی و همچنین مانع اجراء عملیات نخواهد بود.

تبصره ۲- طرق مختلف تأمین منابع مالی اجراء این ماده و سایر مفاد قانون اعم از راه‌اندازی نهادهای تأمین سرمایه، انتشار اوراق مشارکت، جلب مشارکت سرمایه‌گذار خارجی یا داخلی، ایجاد صندوق‌های توسعه سرمایه‌گذاری غیردولتی و راه‌اندازی شرکتهای سهام پروژه غیردولتی و نظایر آن به موجب آئین‌نامه‌ای است که توسط وزارتخانه‌های مسکن و شهرسازی، کشور و امور اقتصادی و دارایی حداکثر ظرف سه ماه پس از تصویب این قانون در چهارچوب قوانین بودجه و برنامه توسعه، تنظیم می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. ایجاد صندوقهای توسعه سرمایه‌گذاری دولتی و راه‌اندازی شرکتهای سهام پروژه دولتی منوط به تصویب مجلس شورای اسلامی است.

ماده ۸- به منظور تشویق مالکان، سرمایه‌گذاران و سازندگان و تسریع در فرآیند احیاء، بهسازی و نوسازی طرحهای مصوب موضوع این قانون، کلیه املاک و اراضی واقع در پروژه‌های اجرائی طرحهای یاد شده و همچنین سایر ابنیه و اراضی واقع در دیگر نقاط محدوده بافتهای فرسوده و ناکارآمد شهری با کاربری مسکونی از حیث عوارض صدور پروانه ساختمانی و تراکم، مشمول ماده (۱۶) قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن مصوب سال ۱۳۸۷ می‌شود و در خصوص سایر کاربری‌ها، شهرداری‌ها مکلفند نسبت به تقسیط و یا مشارکت در پروژه‌ها، به ازاء بهای عوارض متعلقه و یا موکول نمودن پرداخت عوارض به پایان عملیات ساخت و ساز و دریافت آن بر اساس بهای روز، حسب مورد اقدام نمایند. مجری طرح می‌تواند در مقابل عوارض و مطالبات شهرداری نسبت به واگذاری بخشی از فضاها یا احداثی طرح اقدام و یا با انجام خدمات مورد نیاز طرح با شهرداری تهاتر نماید.

ماده ۹- به منظور حل و فصل اختلافات و مشکلات مربوط به املاک و اراضی واقع در طرحهای مصوب احیاء، بهسازی و نوسازی اعم از فاقد سند، بلاصاحب و مجهول‌المالک و سایر اختلافات و تعیین تکلیف وضعیت این‌گونه املاک، وفق ضوابط و مقررات مربوط، هیأتی مرکب از یک نفر از قضات با تجربه دادگستری به انتخاب رئیس قوه قضائیه، رئیس اداره ثبت اسناد و املاک محل یا نماینده وی و یک نفر به نمایندگی از سوی سازمان مسکن و شهرسازی استان در اداره ثبت اسناد و املاک محل تشکیل می‌شود و با رعایت ضوابط و مقررات مورد عمل نسبت به موضوع رسیدگی و با رأی قاضی عضو هیأت اتخاذ تصمیم خواهد نمود.

رأی صادره توسط قاضی ظرف بیست‌روز پس از ابلاغ در محاکم دادگستری قابل تجدیدنظر و رأی دادگاه تجدیدنظر قطعی است.

ماده ۱۰- ادارات ثبت اسناد و املاک مکلفند در محدوده طرحهای احیاء، بهسازی و نوسازی با رعایت حقوق مالکانه اشخاص، عملیات ثبتی لازم را جهت حذف معابر موجود، تجمیع، تفکیک و افراز اراضی و املاک و مستحکانات واقع در طرحهای احیاء، بهسازی و نوسازی مصوب با اولویت و حداکثر ظرف دو ماه پس از درخواست مجری به انجام رسانند.

تبصره- شهرداریها می‌توانند در پروژه‌های تجمیعی صرفاً با صورتجلسه توافق مالکین نسبت به صدور پروانه ساخت اقدام نمایند، در هر صورت صدور پایان کار منوط به ارائه سند ثبتی است.

ماده ۱۱- به منظور تأمین سرانه‌ها و زیرساختهای لازم در طرحهای مصوب احیاء، بهسازی و نوسازی حق الامتیاز آب، برق، گاز، تلفن و نظایر آن در این محدوده‌ها پس از نوسازی، محفوظ است و دستگاههای ذی‌ربط موظفند نسبت به برقراری و تأمین خدمات مورد نیاز اقدام نمایند.

ماده ۱۲- دولت می‌تواند هزینه‌های بخشهای غیر دولتی به منظور تأمین خدمات و فضاها عمومی، فرهنگی، گردشگری،

آموزشی، مذهبی و ورزشی در مناطق یاد شده را جزء هزینه‌های قابل قبول مالیاتی مؤدیان محسوب نماید.
ماده ۱۳- دولت مجاز است سالانه ده هزار میلیارد ریال جهت احیاء، بهسازی و نوسازی بافتهای فرسوده شهری در بودجه سنواتی کل کشور پیش بینی و درج نماید.

ماده ۱۴- شورای برنامه ریزی و توسعه استانها موظفند در چهارچوب اعتبارات موضوع ماده (۱۳) این قانون اعتبارات مورد نیاز را برای ساخت فضاها و ساختمانهای عمومی و خدماتی در محدوده مصوب بافت‌های فرسوده از محل اعتبار دستگاه‌های ذی ربط با اولویت تأمین نمایند.

ماده ۱۵- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است حداقل بیست و پنج درصد (۲۵٪) تسهیلات بانکی ارزان قیمت تخصیصی به بخش مسکن را به امر احداث و نوسازی مسکن و احیاء، بهسازی و نوسازی بافتهای فرسوده شهری اختصاص دهد.

ماده ۱۶- وزارت مسکن و شهرسازی (سازمان عمران و بهسازی شهری ایران) مکلف است با همکاری وزارت کشور، سازمان میراث فرهنگی و گردشگری کشور و شورای عالی استانها به منظور جلب همکاری و مشارکت کلیه دستگاههای اجرایی ذی ربط در فرآیند احیاء، بهسازی و نوسازی بافتهای فرسوده و ناکارآمد و در جهت راهبری و مدیریت یکپارچه و ایجاد وحدت رویه کلیه عوامل مرتبط در سطح ملی و محلی و استفاده از امکانات و منابع موجود حداکثر ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون نسبت به تهیه و تدوین سند ملی راهبردی احیاء، بهسازی و نوسازی و توانمندسازی بافتهای فرسوده و ناکارآمد شهری بارویکرد ضوابط شهرسازی معماری ایرانی-اسلامی اقدام و برای تصویب به هیأت وزیران ارائه نماید.

ماده ۱۷- در اجراء کلیه مفاد این قانون رعایت اجراء اصل (۸۳) قانون اساسی و موازین شرعی مربوط به وقف الزامی است. قانون فوق مشتمل بر هفده ماده و شش تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ دوازدهم دی ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۹/۱۰/۲۹ به تأیید شورای نگهبان رسید. علی لاریجانی

مواد ۹۹ و ۱۰۰ قانون شهرداری مصوب ۱۳۳۴/۰۴/۱۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی

ماده ۹۹ - (اصلاحی ۱۳۷۲/۱۲/۰۱) شهرداریها مکلفند در مورد حریم شهر اقدامات زیر را بنمایند:

۱- تعیین حدود حریم و تهیه نقشه جامع شهرسازی با توجه به توسعه احتمالی شهر.
۲- تهیه مقرراتی برای کلیه اقدامات عمرانی از قبیل قطعه بندی و تفکیک اراضی - خیابان کشی - ایجاد باغ و ساختمان - ایجاد کارگاه و کارخانه و همچنین تهیه مقررات مربوط به حفظ بهداشت عمومی مخصوص بحریم شهر با توجه به نقشه عمرانی شهر.

حریم و نقشه جامع شهرسازی و مقررات مذکور پس از تصویب انجمن شهر و تأیید وزارت کشور برای اطلاع عموم آگهی و بموقع اجراء گذاشته خواهد شد.

۳- بمنظور حفظ بافت فرهنگی - سیاسی و اجتماعی تهران و شهرستانهای کرج، ورامین، شهریار و بخشهای تابع ری و شمیرانات، دولت مکلف است حداکثر ظرف مدت ۳ ماه نسبت به اصلاح حریم شهر تهران، کرج، ورامین، شهریار و بخشهای تابعه ری و شمیرانات بر اساس قانون تقسیمات کشوری و منطبق بر محدوده قانونی شهرستانهای مذکور اقدام نماید

هزینه های حاصل از اجراء این بند از محل درآمد موضوع تبصره ۲ این قانون تأمین خواهد شد.

نقاطی که در اجراء این قانون از حریم شهرداریهای مذکور جدا می شوند در صورتی که در محدوده قانونی و استحقاقی شهر دیگری قرار گیرند عوارض متعلقه کماکان توسط شهرداری مربوط دریافت خواهد شد. و در غیر اینصورت توسط بخشداری مربوط اخذ و به حساب خزانه واریز می گردد.

همه ساله لااقل معادل ۸۰٪ وجوه واریزی مذکور در بودجه سالانه کل کشور برای فعالیتهای عمرانی موضوع تبصره ۳ این قانون منظور خواهد شد.

تبصره ۱ - (اصلاحی ۱۳۷۲/۱۲/۰۱) بمنظور حفاظت از حریم مصوب شهرهای استان تهران، شهرداریهای مربوطه مکلفند از مقررات تبصره ذیل ماده ۲ قانون نظارت بر گسترش شهر تهران مصوب ۱۳۵۲/۰۵/۱۷ استفاده نمایند.

تبصره ۲ - (اصلاحی ۱۳۷۲/۱۲/۰۱) بمنظور جلوگیری از ساخت و سازهای غیر مجاز در خارج از حریم مصوب شهرها و نحوه رسیدگی به موارد تخلف کمیسیون مرکب از نمایندگان وزارت کشور، قوه قضائیه و وزارت مسکن و شهرسازی در استانداردها تشکیل خواهد شد. کمیسیون حسب مورد و با توجه به طرح جامع (چنانچه طرح جامع به تصویب نرسیده باشد) با رعایت ماده ۴ این نامه احداث بنا در خارج از محدوده قانونی و حریم شهرها مصوب ۱۳۵۵) نسبت به صدور رأی قلع بنا یا جریمه معادل پنجاه درصد تا هفتاد درصد قیمت روز اعیانی تکمیل شده اقدام خواهد نمود.

مراجع ذریعہ موظفند برای ساختمانهایی که طبق مقررات این قانون و نظر کمیسیون برای آنها جریمه تعیین و پرداخت گردیده در صورت درخواست صاحبان آنها برابر گواهی پایان کار صادر نمایند .

تبصره ۳ - عوارض ساختمانها و اراضی واقع در محدوده شهر که خدمات شهری (آب - برق - نظافت - اسفالت) نسبت به آنها انجام نشده فقط به تناسب (۱/۵ خدمات انجام شده دریافت میگردد .

تبصره ۳ - (الحاقی ۱۳۷۲/۱۲/۰۱) شهرداریهای سراسر کشور مکلفند علاوه بر اعتبارات دولتی حداقل هشتاد درصد از عوارض و درآمدهائی را که از حریم استحفاظی شهرها کسب می نمایند با نظارت فرمانداری و بخشداری ذریعہ در جهت عمران و آبادانی روستاها و شهرکهای واقع در حریم خصوصاً در جهت راه سازی ، آموزش و پرورش ، بهداشت ، تأمین آب آشامیدنی و کشاورزی هزینه نمایند .

ماده واحده - ۱۳۷۳/۰۷/۱۰ مقصود از اصلاح حریم شهرها و محدوده تقسیمات کشوری شهرستانها و بخشهای تابعه مذکور در این قانون ، عبارت از این است که آن قسمت از حریم موجود این شهرها که برخلاف رعایت تقسیمات کشوری داخل در محدوده قانونی شهرستانهای همجوار قرار گرفته است اصلاح گردد ، بگونه ای که از تداخل حریم موجود این شهرها در محدوده تقسیمات کشوری شهرستانهای همجوار جلوگیری بعمل آید .

ماده ۱۰۰ - (الحاقی ۱۳۴۵/۱۱/۲۷) مالکین اراضی و املاک واقع در محدوده شهر یا حریم آن باید قبل از هر اقدام عمرانی یا تفکیک اراضی و شروع ساختمان از شهرداری پروانه اخذ نمایند .

شهرداری میتواند از عملیات ساختمانی ساختمانهای بدون پروانه یا مخالف مفاد پروانه بوسیله مأمورین خود اعم از آنکه ساختمان در زمین محصور یا غیر محصور واقع باشد جلوگیری نماید .

تبصره ۱ - (اصلاحی ۱۳۵۲/۰۵/۱۷) در موارد مذکور فوق که از لحاظ اصول شهرسازی یا فنی یا بهداشتی قلع تأسیسات و بناهای خلاف مشخصات مندرج در پروانه ضرورت داشته باشد یا بدون پروانه شهرداری ساختمان احداث یا شروع باحداث شده باشد به تقاضای شهرداری موضوع در کمیسیونهای مرکب از نماینده وزارت کشور بانتهاب وزیر کشور و یکی از قضات دادگستری بانتهاب وزیر دادگستری و یکی از اعضای انجمن شهر بانتهاب انجمن مطرح میشود کمیسیون پس از وصول پرونده به ذینفع اعلام مینماید که ظرف ده روز توضیحات خود را کتباً ارسال دارد پس از انقضای مدت مذکور کمیسیون مکلف است موضوع را با حضور نماینده شهرداری که بدون حق رأی برای ادای توضیح شرکت میکند ظرف مدت یکماه تصمیم مقتضی بر حسب مورد اتخاذ کند در مواردیکه شهرداری از ادامه ساختمان بدون پروانه یا مخالف مفاد پروانه جلوگیری میکند مکلف است حداکثر ظرف یک هفته از تاریخ جلوگیری موضوع را در کمیسیون مذکور مطرح نماید در غیر اینصورت کمیسیون بتقاضای ذینفع بموضوع رسیدگی خواهد کرد .

در صورتیکه تصمیم کمیسیون بر قلع تمام یا قسمتی از بنا باشد مهلت مناسبی که نباید از دو ماه تجاوز کند تعیین مینماید . شهرداری مکلف است تصمیم مزبور را به مالک ابلاغ کند . هر گاه مالک در مهلت مقرر اقدام به قلع بنا نماید شهرداری رأساً اقدام کرده و هزینه آنرا طبق مقررات آئین نامه اجرای وصول عوارض از مالک دریافت خواهد نمود .

تبصره ۲ - (اصلاحی ۱۳۵۸/۰۶/۲۷) در مورد اضافه بنا زائد بر مساحت زیر بنای مندرج در پروانه ساختمانی واقع در حوزه استفاده از اراضی مسکونی کمیسیون میتواند در صورت عدم ضرورت قلع اضافه بنا با [به] توجه بموقعیت ملک از نظر مکانی (در بر خیابانهای اصلی یا خیابانهای فرعی و یا کوچه بن باز یا بن بست) رأی باخذ جریمه ای که متناسب با نوع استفاده از فضای ایجاد شده و نوع ساختمان از نظر مصالح مصرفی باشد تعیین و شهرداری مکلف است براساس آن نسبت بوصول جریمه اقدام نماید . (جریمه نباید از حداقل یک دوم کمتر و از سه برابر ارزش معاملاتی ساختمان برای هر مترمربع بنای اضافی بیشتر باشد) در صورتیکه ذینفع از پرداخت جریمه خود داری نمود شهرداری مکلف است مجدداً پرونده را بهمان کمیسیون ارجاع و تقاضای صدور رأی تخریب را بنماید . کمیسیون در این مورد نسبت بصدور رأی تخریب اقدام خواهد نمود .

تبصره ۳ - (اصلاحی ۱۳۵۸/۰۶/۲۷) در مورد اضافه بنا زائد بر مساحت مندرج در پروانه ساختمانی واقع در حوزه استفاده از اراضی تجارتي و صنعتی و اداری کمیسیون میتواند در صورت عدم ضرورت قلع اضافه بنا با توجه بموقعیت ملک از نظر مکانی (در بر خیابانهای اصلی یا خیابانهای فرعی و یا کوچه بن باز یا بن بست) رأی باخذ جریمه ای که متناسب با نوع استفاده از فضای ایجاد شده و نوع ساختمان از نظر مصالح مصرفی باشد تعیین و شهرداری مکلف است براساس آن نسبت بوصول جریمه اقدام نماید (جریمه نباید از حداقل دو برابر کمتر و از چهار برابر ارزش معاملاتی ساختمان برای هر متر مربع بنای اضافی ایجاد شده بیشتر باشد) در صورتی که ذینفع از پرداخت جریمه خود داری نمود شهرداری مکلف است مجدداً پرونده را بهمان کمیسیون ارجاع و تقاضای صدور رأی تخریب را بنماید . کمیسیون در این مورد نسبت بصدور رأی تخریب اقدام خواهد نمود .

تبصره ۴ (اصلاحی ۱۳۵۸/۰۶/۲۷) در مورد احداث بنای بدون پروانه در حوزه استفاده از اراضی مربوطه در صورتیکه اصول فنی و بهداشتی و شهرسازی رعایت شده باشد کمیسیون میتواند با صدور رأی بر اخذ جریمه بازاء هر متر مربع بنای بدون مجوز یک دهم ارزش معاملاتی ساختمان یا یک پنجم ارزش سرقفلی ساختمان، در صورتیکه ساختمان ارزش دریافت سرقفلی داشته باشد، هرکدام که مبلغ آن بیشتر است از ذینفع، بلا مانع بودن صدور برگ پایان ساختمان را بشهرداری اعلام نماید. اضافه بنا زائد بر تراکم مجاز براساس مفاد تبصره های ۲ و ۳ عمل خواهد شد.

تبصره ۵ (اصلاحی ۱۳۵۸/۰۶/۲۷) در مورد عدم احداث پارکینگ و یا غیر قابل استفاده بودن آن و عدم امکان اصلاح آن کمیسیون میتواند با توجه به موقعیت محلی و نوع استفاده از فضای پارکینگ رأی باخذ جریمه ای که حداقل یک برابر و حداکثر دو برابر ارزش معاملاتی ساختمان برای هر متر مربع فضای از بین رفته پارکینگ باشد صادر نماید (مساحت هر پارکینگ با احتساب گردش ۲۵ متر مربع میباشد) شهرداری مکلف باخذ جریمه تعیین شده و صدور برگ پایان ساختمان میباشد.

تبصره ۶ (اصلاحی ۱۳۵۸/۰۶/۲۷) در مورد تجاوز به معابر شهر، مالکین موظف هستند در هنگام نوسازی براساس پروانه ساختمان و طرحهای مصوب رعایت برهای اصلاحی را بنمایند. در صورتیکه بر خلاف پروانه و یا بدون پروانه تجاوزی در اینمورد انجام گیرد شهرداری مکلف است از ادامه عملیات جلوگیری و پرونده امر را به کمیسیون ارسال نماید. در سایر موارد تخلف مانند عدم استحکام بنا، عدم رعایت اصول فنی و بهداشتی و شهرسازی در ساختمان رسیدگی بموضوع در صلاحیت کمیسیونهای ماده صد است.

تبصره ۷ (اصلاحی ۱۳۵۸/۰۶/۲۷) مهندسان ناظر ساختمانی مکلفند نسبت به عملیات اجرایی ساختمانی که به مسئولیت آنها احداث میگردد از لحاظ انطباق ساختمان با مشخصات مندرج در پروانه و نقشه ها و محاسبات فنی ضمیمه آن مستمراً نظارت کرده و در پایان کار مطابقت ساختمان با پروانه و نقشه و محاسبات فنی را گواهی نمایند. هرگاه مهندس ناظر بر خلاف گواهی نماید و یا تخلف را بموقع بشهرداری اعلام نکند و موضوع منتهی بطرح در کمیسیون مندرج در تبصره یک ماده صد قانون شهرداری و صدور رأی بر جریمه یا تخریب ساختمان گردد شهرداری مکلف است مراتب را به نظام معماری و ساختمانی منعکس نماید. شورای انتظامی نظام مذکور موظف است مهندس ناظر را در صورت ثبوت تقصیر برابر قانون نظام معماری و ساختمانی حسب مورد با توجه به اهمیت موضوع به ۶ ماه تا سه سال محرومیت از کار و در صورتیکه مجدداً مرتکب تخلف شود که منجر بصدور رأی تخریب بوسیله کمیسیون ماده صد گردد به حداکثر مجازات محکوم کند. مراتب محکومیت از طرف شورای انتظامی نظام معماری و ساختمانی در پروانه اشتغال درج و در یکی از جرائد کثیر الاشار اعلام میگردد. شهرداری مکلف است تا صدور رأی محکومیت بمحض وقوف از تخلف مهندس ناظر و ارسال پرونده کمیسیون ماده صد بمدت حداکثر ۶ ماه از اخذ گواهی امضاء مهندس ناظر مربوطه برای ساختمان جهت پروانه ساختمان شهرداری خود داری نماید. مأموران شهرداری نیز مکلفند در مورد ساختمانی نظارت نمایند و هر گاه از موارد تخلف در پروانه بموقع جلوگیری نکنند و یا در مورد صدور گواهی انطباق ساختمان با پروانه مرتکب تقصیری شوند طبق مقررات قانونی به تخلف آنان رسیدگی میشود و در صورتیکه عمل ارتكابی مهندسان ناظر و مأموران شهرداری واجد جنبه جزائی هم باشد از این جهت نیز نیز قابل تعقیب خواهند بود.

در مواردیکه شهرداری مکلف به جلوگیری از عملیات ساختمانی است و دستور شهرداری اجرا نشود میتواند با استفاده از مأموران اجرائیات و در صورت لزوم مأموران انتظامی برای متوقف ساختن عملیات ساختمانی اقدام نماید.

تبصره ۸ (اصلاحی ۱۳۵۸/۰۶/۲۷) دفاتر اسناد رسمی مکلفند قبل از انجام معامله قطعی در مورد ساختمانی گواهی پایان ساختمان در مورد ساختمانی نا تمام گواهی عدم خلاف تا تاریخ انجام معامله را که توسط شهرداری صادر شده باشد ملاحظه و مراتب را در سند قید نمایند.

در مورد ساختمانی که قبل از تصویب قانون ۶ تبصره الحاقی بماده صد قانون شهرداریها (۲۴/۱۱/۱۳۵۵) معامله انجام گرفته و از ید مالک اولیه خارج شده باشد در صورتیکه مورد معامله کل پلاک را شامل نگردد گواهی عدم خلاف یا برگ پایان ساختمان الزامی نبوده و با ثبت و تصریح آن در سند انجام معامله بلا مانع میباشد.

در مورد ساختمانی که قبل از تاریخ تصویب نقشه جامع شهر ایجاد شده در صورتیکه اضافه بنا جدیدی حادث نگردیده باشد و مدارک و اسناد نشان دهنده ایجاد بنا قبل از سال تصویب طرح جامع شهر باشد با ثبت و تصریح مراتب فوق در سند مالکیت انجام معامله بلا مانع میباشد.

تبصره ۹ (الحاقی ۱۳۵۸/۰۶/۲۷) ساختمانی که پروانه ساختمان آنها قبل از تاریخ تصویب نقشه جامع شهر صادر شده است از شمول تبصره ۱ ماده صد قانون شهرداری معاف میباشد.

تبصره ۱۰ (الحاقی ۱۳۵۸/۰۶/۲۷) در مورد آراء صادره از کمیسیون ماده صد قانون شهرداری هرگاه شهرداری یا مالک یا قائم

مقام او از تاریخ ابلاغ رأی ظرف مدت ده روز نسبت به آن رأی اعتراض نماید، مرجع رسیدگی باین اعتراض کمیسیون دیگر ماده صد خواهد بود که اعضای آن غیر از افرادی میباشند که در صدور رأی قبلی شرکت داشته اند. رأی این کمیسیون قطعی است.

تبصره ۱۱ - (الحاقی ۱۳۵۸/۰۶/۲۷) آئین نامه ارزش معاملاتی ساختمان پس از تهیه توسط شهرداری و تصویب انجمن شهر در مورد اخذ جرائم قابل اجراست. و این ارزش معاملاتی سالی یکبار قابل تجدید نظر خواهد بود.

ماده (۵) قانون محاسبات عمومی کشور (مصوب ۱۳۶۶/۶/۱)

ماده ۵ - مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی از نظر این قانون واحدهای سازمانی مشخصی هستند که با اجازه قانون به منظور انجام وظایف و خدماتی که جنبه عمومی داد، تشکیل شده و یا می شود.

تبصره - فهرست این قبیل مؤسسات و نهادها با توجه به قوانین و مقررات مربوط از طرف دولت پیشنهاد و به تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد رسید.

قانون برنامه پنجاه و پنج توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴-۱۳۹۰) مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۲۵

ماده ۱۱ - سازمان میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی مجاز است:

الف - اقدامات قانونی در جهت امکان ایجاد مراکز فرهنگی و گردشگری و نحوه تأسیس مراکز تخصصی غیردولتی را در زمینه میراث فرهنگی از قبیل موزهها، مرمت آثار فرهنگی و تاریخی، کارشناسی اموال تاریخی و فرهنگی و همچنین مراکزی جهت نظارت بر مراکز اقامتی، پذیرایی، دفاتر خدمات مسافرتی و گردشگری با استاندارد لازم و شرایط سهل و آسان را فراهم نماید.
ب - از راه اندازی موزههای تخصصی به ویژه موزههای دفاع مقدس و شهدا توسط مؤسسات یا نهادهای عمومی غیردولتی، تعاونی و بخش خصوصی حمایت مالی نماید.

ج - از ایجاد مراکز حفظ آثار و فرهنگ سستی عشایری و روستایی توسط بخش خصوصی و نهادهای عمومی غیردولتی و تعاونی با رعایت موازین اسلامی به منظور توسعه گردشگری آن مناطق حمایت مالی نماید.

د - از مالکیت و حقوق قانونی مالکین بناها و آثار و اشیاء تاریخی منقول در جهت حفظ، صیانت و کاربرد مناسب آنها و اقدامات لازم جهت بیمه آثار فرهنگی، هنری و تاریخی حمایت مالی و معنوی نماید.

ه - آثار فرهنگی تاریخی و میراث معنوی حوزه فرهنگی ایران، موجود در کشورهای همسایه و منطقه و سایر کشورها به عنوان میراث فرهنگی را شناسایی و از آنها حمایت نماید.

قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

ماده ۲۱ - به منظور تحقق اهداف برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دولت مکلف است در اماکن تاریخی و میراث فرهنگی که امکان استفاده از کمکهای مالی سازمانهای فرهنگی بین المللی و خارجی وجود دارد شرایط لازم را برای حضور و همکاری آنها فراهم نماید.

ماده ۲۲ - به منظور تسریع در امر توسعه هتلها و اقامتگاهها و سایر تأسیسات گردشگری، با تقاضای سازمان میراث فرهنگی و گردشگری:

۱ - سازمان ملی زمین و مسکن موظف است اراضی مورد نیاز را به قیمت کارشناسی به صورت اجاره به شرط تملیک پنج ساله در اختیار سرمایه گذاران قرار دهد.

۲ - سازمان جنگلها و مراتع و آبخیزداری کشور و ادارات کل منابع طبیعی استانها و سازمان امور اراضی وزارت جهاد کشاورزی مکلفند اراضی مورد نیاز را به قیمت منطقه ای در اختیار سرمایه گذاران قرار دهند.

۳ - تغییر کاربری اراضی برای استقرار هتلها با پیشنهاد سازمان میراث فرهنگی و گردشگری در کمیسیون ماده (۵) موضوع قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران به طور فوق العاده مورد بررسی و اقدام قرار خواهد گرفت.

۴ - عوارض ناشی از تغییر کاربری و فروش تراکم به اقساط پنج تا ده ساله از شروع بهره برداری توسط سرمایه گذاران به شهرداری مربوط پرداخت خواهد شد.

ماده ۲۳ - در اجرای بند (ب) ماده (۱۱۴) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران به کلیه دستگاههای موضوع ماده (۱۶۰) قانون برنامه مزبور اجازه داده میشود برای تشکیل موزه های پژوهشی و تخصصی با مشارکت سازمان میراث فرهنگی و گردشگری اقدام نمایند.

ماده ۲۴ - به منظور تحقق اهداف بخش گردشگری و میراث فرهنگی، افزایش اشتغال، فراهم شدن زمینه های سرمایه گذاری در تأسیسات گردشگری با تأکید بر مناطق کمتر توسعه یافته و نیز احیای بافتهای قدیمی شهرها و روستاهای تاریخی فرهنگی کشور، سازمان میراث فرهنگی و گردشگری بر اساس قراردادهای منعقد شده با بانکها و مؤسسات اعتباری دولتی و غیر

دولتی، تسهیلات لازم را به سرمایه گذاران بخش غیر دولتی پرداخت نماید. نرخ سود تسهیلات اعطای توسط بانکها و مؤسسات دولتی و غیر دولتی، نرخهای مورد عمل بانک خواهد بود.

قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران **مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷**

۱۶۶ - به منظور حسن اجرای وظایف مندرج در قانون اساسنامه سازمان میراث فرهنگی کشور مصوب ۱۳۶۷، ۲، ۱ در خصوص مرمت و احیای بافتها و بناهای تاریخی فرهنگی اقدامات ذیل انجام می شود:

الف - رئیس سازمان میراث فرهنگی کشور در شورای عالی شهرسازی و معماری ایران و نمایندگان آن سازمان در کمیسیونهای ماده (۵) قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران مصوب ۱۳۵۱، ۱۲، ۲۲ و اصلاحات بعدی [ ] تهران و شهرستانها عضویت می یابند.

ب - در شهرهای دارای بافت تاریخی ارزشمند که حدود آن طبق ماده (۳) قانون اساسنامه سازمان میراث فرهنگی کشور مصوب ۱۳۶۷، ۲، ۱ اعلام شده و یا می شود تشکیلات شهرداریها مورد تجدیدنظر قرار می گیرد و به منظور انجام امور مربوط به حفاظت از بافت تاریخی این گونه شهرها، سازوکار مدیریتی مناسب در شهرداریهای مذکور ایجاد می گردد.

ج - شوراهای شهر درصدی از درآمد شهرداری هر شهر را متناسب با نیاز بافتهای تاریخی آن شهر در اختیار مدیریت ذی ربط در شهرداری قرار می دهند تا با نظارت واحدهای سازمان میراث فرهنگی کشور در جهت مرمت بناها، مجموعه ها و بافتهای تاریخی همان محل به مصرف برسد.

دولت مکلف است امکانات و شرایط لازم جهت استفاده از منابع مالی و سرمایه های بین المللی و اعتبارات سازمانهای فرهنگی بین المللی از قبیل یونسکو برای توسعه امکانات و حفاظت آثار ملی و میراث فرهنگی را با سرمایه گذاری اولیه داخلی تا پایان سال دوم برنامه سوم فراهم نماید.

آیین نامه اجرائی این بند بنابه پیشنهاد مشترک سازمان میراث فرهنگی کشور، وزارت کشور و سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

د - به منظور حفظ بافت قدیمی و سستی منطقه جماران [محدوده متهی به حسینیہ جماران و بیت حضرت امام خمینی (ره)] طبق نقشه و طرح مصوب شورای عالی شهرسازی و تملک املاک واقع در محدوده فوق الذکر و تبدیل آن به مجموعه ای فرهنگی و خدماتی برای زائران و گردشگران داخلی و خارجی، شهرداری تهران موظف است اقدام لازم را به عمل آورده و پس از تملک در اختیار مؤسسه تنظیم و نشر آثار حضرت امام خمینی (ره) قرار دهد.

وزارت مسکن و شهرسازی باید زمین مناسب را به صورت رایگان یا قیمت خرید اولیه جهت معوض املاک فوق در اختیار شهرداری قرار دهد.

همچنین وزارتخانه ها، سازمانها، شرکتهای دولتی و نهادهای انقلابی و عمومی مجازند املاکی که مورد نیاز دستگاه خود نمی باشد را جهت امر فوق تخصیص و در اختیار مجریان طرح قرار دهند.

قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری

ماده ۱ - سازمانهای میراث فرهنگی کشور و ایرانگردی و جهانگردی از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی متزع و از ادغام آنها «سازمان میراث فرهنگی و گردشگری» با کلیه اختیارات و وظایفی که سازمانهای مذکور به موجب قوانین و مقررات مختلف دارا بوده اند و کلیه امکانات، اموال و نیروی انسانی زیر نظر رئیس جمهور تشکیل می گردد. رئیس سازمان با حکم رئیس جمهور منصوب می شود.

تبصره ۱ - کلیه وظایف و اختیارات وزیر و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در امور میراث فرهنگی و ایرانگردی و جهانگردی به رئیس سازمان منتقل می شود.

تبصره ۲ - وظایف حاکمیتی سازمان ایرانگردی و جهانگردی به سازمان میراث فرهنگی و گردشگری منتقل می شود و وظایف اجرایی و امور تصدی آن با همه امکانات، اعتبارات، نیروی انسانی، اموال و دارایی ها، تعهدات و اعتبارات در قالب یک شرکت دولتی با عنوان شرکت توسعه ایرانگردی و جهانگردی به سازمان میراث فرهنگی و گردشگری وابسته می گردد.

ماده ۲ - سازمان میراث فرهنگی و گردشگری براساس اساسنامه سازمان میراث فرهنگی کشور مصوب ۱۳۶۷، ۴، ۲۸ و قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی مصوب ۱۳۷۰، ۷، ۷ اداره می شود. تعیین وظایف و اختیارات این سازمان ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این قانون با رعایت مفاد قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹، ۱، ۱۷ با جهت گیری واگذاری وظایف تصدی به بخش غیردولتی، حذف وظایف غیر ضرور،

تفکیک وظایف ملی و استانی با پیشنهاد مشترک سازمان میراث فرهنگی و گردشگری و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و تأیید هیأت وزیران به تصویب کمیسیون مشترک رسیدگی کننده به این قانون خواهد رسید. تبصره - سازمان میراث فرهنگی و گردشگری مکلف است به منظور هماهنگی در چگونگی امکان بهره‌گیری از میراث‌های طبیعی کشور و اجرای تعهدات مطروحه در کنوانسیون حفاظت میراث فرهنگی و طبیعی جهان نسبت به تدوین آئین‌نامه‌ای با پیشنهاد مشترک سازمان میراث فرهنگی و گردشگری و سازمان حفاظت محیط زیست اقدام کند. آئین‌نامه مذکور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۳ - شورای عالی میراث فرهنگی و گردشگری به ریاست رئیس جمهور یا معاون اول رئیس جمهور و عضویت رئیس سازمان میراث فرهنگی و گردشگری و وزیر امور خارجه، مسکن و شهرسازی، راه و ترابری، کشور، فرهنگ و ارشاد اسلامی، علوم، تحقیقات و فناوری، امور اقتصادی و دارائی و آموزش و پرورش و رؤسای سازمان‌های مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران و حفاظت محیط زیست و چهار نفر کارشناس خبره با پیشنهاد رئیس سازمان میراث فرهنگی و گردشگری و حکم رئیس جمهور تشکیل می‌گردد.

تبصره ۱ - رئیس سازمان میراث فرهنگی و گردشگری دبیر شورای عالی خواهد بود و دبیرخانه شورای عالی در سازمان میراث فرهنگی و گردشگری تشکیل می‌گردد.

تبصره ۲ - کلیه وزارتخانه‌ها، سازمانها، نهادها، شرکتها و مؤسسات دولتی، شهرداریها و کلیه دستگاههایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است در حدود وظایف قانونی خود، موظف به اجرای مصوبات این شورای عالی می‌باشند.

ماده ۴ - وظایف و اختیارات شورای عالی میراث فرهنگی و گردشگری به شرح زیر است:

الف - تصویب سیاستها، خط مشی‌ها و برنامه‌های کلان امور میراث فرهنگی و گردشگری. ب - جلب حمایت بخشهای دولتی و غیردولتی و بخش تعاونی و خصوصی برای تحقق اهداف بخش میراث فرهنگی و گردشگری.

ج - فراهم کردن زمینه سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی و افزایش سهم آن در امور مربوط به میراث فرهنگی و گردشگری.

د - کلیه وظایف قانونی که تا قبل از تصویب این قانون بر عهده شورای سازمان میراث فرهنگی کشور و شورای عالی ایرانگردی و جهانگردی بوده است.

ه - سایر وظایف و اختیارات تعیین شده برای شورای مذکور در این قانون.

تبصره - با پیشنهاد شورای عالی میراث فرهنگی و گردشگری و پس از تصویب هیأت وزیران حسب مورد در استانهائی که ضرورت ایجاد کند، شورایی مشابه شورای عالی به ریاست استاندار و عضویت مدیران کل وزارتخانه‌ها و سازمانهای مذکور در شورای عالی ایجاد خواهد شد.

ماده ۵ - سازمان میراث فرهنگی و گردشگری می‌تواند نگهداری و اداره اماکن و محوطه‌های تاریخی و موزه‌ها را زیر نظر هیأت‌های امنای منتخب انجام دهد. وظایف و اختیارات و چگونگی فعالیت هیأت‌های امناء و نحوه حمایت، نظارت و ارزیابی فعالیتهای آنها به موجب آئین‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد سازمان میراث فرهنگی و گردشگری به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۶ - به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۸۲، حسب پیشنهاد سازمانهای موضوع این قانون در محدوده اعتبارات مصوب نسبت به هرگونه جایجائی، تغییر ردیف، کاهش یا افزایش اعتبارات ردیفهای بودجه‌ای آنها به نحوی که حداکثر تسهیلات لازم را جهت اجرای این قانون فراهم نموده و اختلالی در اداره امور مربوط ایجاد نشود، اقدام نماید.

ماده ۷ - سازمان میراث فرهنگی و گردشگری مکلف است برنامه‌های تبلیغی ملی و بین‌المللی برای معرفی میراث فرهنگی ایران و جاذبه‌های جهانگردی آن را از طریق رسانه‌های ارتباط جمعی داخلی و خارجی به مرحله اجرا درآورد. کلیه دستگاههای اجرائی مکلف به هماهنگی و همکاری با سازمان مذکور می‌باشند.

ماده ۸ - به منظور فراهم کردن زمینه توسعه پایدار میراث فرهنگی و گردشگری، جلب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی با رعایت قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی مصوب ۱۳۸۰، ۱۲، ۱۹ در ایجاد تأسیسات زیربنائی جهت معرفی بهتر بناها و محوطه‌های تاریخی، تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی و ارائه خدمات مناسب به جهانگردان، دولت می‌تواند در مناطق مستعد کشور و قطب‌های گردشگری با تأکید بر مناطق کمتر توسعه یافته به متقاضیان بخشهای غیردولتی اجازه تأسیس مناطق نمونه گردشگری را بدهد.

ماده ۹ - شورای عالی میراث فرهنگی و گردشگری مکلف است متناسب با جایگاه هر یک از کشورها در اهداف بازار جهانگردی ایران صدور روادید برای اتباع آنها را به ترتیب زیر دسته‌بندی و به وزارت امور خارجه جهت اقدام ابلاغ نماید:

الف - لغو روادید.

ب - اجازه ورود با پروانه گذر مرزی.

ج - صدور روادید در مبادی ورودی ایران برای مدت معین.

د - صدور روادید در سفارتخانه‌های ایران در خارج از کشور در زمانهای معین حداکثر ظرف مدت یک هفته. وزارت امور خارجه مکلف است برای تحقق اهداف جلب جهانگردان خارجی نسبت به صدور روادید برای آنان با رعایت مفاد این ماده اقدام نماید.

سایر وزارتخانه‌ها و دستگاههای مرتبط با صدور روادید موظف به همکاری باوزارت امور خارجه برای تحقق این ماده می‌باشند.

ماده ۱۰ - اختیارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی درخصوص معافیت‌های مذکور در بند (ل) اصلاحی ماده (۱۳۹) قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۸۰، ۱۱، ۲۷ در محدوده میراث فرهنگی و گردشگری و گردشگری به‌سازمان میراث فرهنگی و گردشگری واگذار می‌شود.

ماده ۱۱ - دولت مکلف است در صورت وجود تقاضا از سال ۱۳۸۳ برای مدت ده سال همه ساله تا ده درصد (۱۰٪) از مجوزهای استفاده از منابع مالی خارجی (فاینانس) مذکور در برنامه‌های توسعه یا قوانین بودجه سالانه را به اجرای طرحهای جامع توسعه میراث فرهنگی و گردشگری استانی و ملی و ایجاد تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی از جمله مراکز اقامتی و پذیرائی، خدمات حمل و نقل و سایر طرحهای مرتبط، توسط بخشهای غیردولتی اختصاص دهد.

تبصره - اطلاق این ماده شامل مصوبات مجمع تشخیص مصلحت نظام برای استفاده از منابع خارجی نخواهد بود.

ماده ۱۲ - این قانون از زمان تصویب لازم‌الاجراست و کلیه قوانین و مقررات مغایر با این قانون لغو می‌گردد.

قانون فوق مشتمل بر دوازده ماده و هفت تبصره در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ بیست و سوم دی ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۲، ۱۱، ۱۴ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

قانون اساسنامه سازمان میراث فرهنگی کشور

ماده ۱ - تعریف "میراث فرهنگی" شامل آثار باقیمانده از گذشتگان است که نشانگر حرکت انسان در طول تاریخ می‌باشد و با شناسایی آن زمینه شناخت هویت و خط حرکت فرهنگی او میسر می‌گردد و از این طریق زمینه‌های عبرت برای انسان فراهم می‌آید.

سازمان میراث فرهنگی کشور که به استناد قانون مصوب ۱۳۶۴، ۱۱، ۱۰ تشکیل شده است و از این پس در این اساسنامه سازمان نامیده می‌شود طبق مقررات این اساسنامه اداره خواهد شد.

ماده ۲ - هدف.

عبرت از حرکت فرهنگی انسان و بقاء و رقاء هویت و شخصیت فرهنگی جامعه.

ماده ۳ - وظایف سازمان.

وظایف سازمان در زمینه میراث فرهنگی که شامل پژوهش، نظارت، حفظ و احیاء و معرفی است به قرار زیر می‌باشد:

۱ - تهیه و تنظیم و اجرای برنامه‌های پژوهشی پیرامون آثار باقیمانده از گذشتگان.

۲ - بررسی و شناسایی محوطه‌ها، تپه‌ها، بناها و مجموعه‌های تاریخی و تهیه فهرست جامع از آنها و نقشه باستان‌شناسی کشور.

۳ - انجام پژوهش‌های باستان‌شناسی و کاوش‌های علمی.

۴ - بررسی‌های مردم‌نگاری، پژوهش‌های مردم‌شناسی، انسان‌شناسی زیستی و شناخت فرهنگ بومی مناطق مختلف کشور.

۵ - پژوهش در زمینه هنرهای سنتی و فراهم آوردن امکانات لازم جهت حفظ، احیاء و رشد آنها.

۶ - ثبت آثار ارزشمند منقول و غیر منقول فرهنگی - تاریخی کشور در فهرست آثار ملی و فهرست‌های ذیربط.

۷ - انجام انحصاری کلیه امور حقوقی مربوط به میراث فرهنگی و طرح دعوی کیفری علیه متخلفین از قوانین ناظر به میراث فرهنگی کشور به‌عنوان مدعی یا حسب مورد شاکی خصوصی.

۸ - اقدامات لازم جهت شناسایی و استرداد اموال فرهنگی ایران در سطح ملی و بین‌المللی از طریق مراجع ذیربط.

۹ - شناسایی و در اختیار گرفتن کلیه اموالی که دارای ارزش‌های فرهنگی - تاریخی بوده و جزء میراث فرهنگی محسوب می‌گردد و توسط دستگاه‌های مسئول ضبط شده است.

تبصره - کلیه دادگاه‌ها، گمرکات، نیروهای انتظامی و دستگاه‌های دولتی نظیر آنها که به نحوی نسبت به ضبط اموال اقدام می‌نمایند موظف به در اختیار قرار دادن اموالی که دارای ارزش فرهنگی - تاریخی می‌باشد به سازمان میراث فرهنگی هستند.

- ۱۰ - تهیه و اجرای طرح‌های لازم به منظور حراست، حفاظت، تعمیر، مرمت و احیاء اثار، بناها و مجموعه‌های باارزش فرهنگی - تاریخی.
- ۱۱ - اظهار نظر در کلیه طرح‌های عمرانی جامع و تفصیلی در رابطه با مناطق فرهنگی و تاریخی و موافقت نهایی در باره محوطه‌ها و بافتها و اماکن فرهنگی تاریخی ارزشمند در موارد مذکور و جلوگیری از هر گونه تخریب آنها.
- ۱۲ - تعیین حریم بناها، مجموعه‌ها، محوطه‌ها و تپه‌های تاریخی ثبت شده و ضوابط خاص معماری و طراحی داخل حریم.
- ۱۳ - معرفی آثار باارزش فرهنگی - تاریخی از طریق موزه‌ها و نمایشگاه‌ها و نظائر آن.
- ۱۴ - ایجاد و توسعه و اداره موزه‌ها در سطح کشور.
- ۱۵ - ایجاد مرکز اسناد و مدارک میراث فرهنگی کشور (نظیر مجموعه گزارش‌های علمی، نقشه‌ها و عکس‌های بناها و...) جهت ارائه خدمات علمی و تحقیقاتی در این زمینه.
- ۱۶ - معرفی و شناساندن ارزش‌های میراث فرهنگی در سطح ملی و بین‌المللی به وسیله چاپ و نشر مجموعه مطالعات و تحقیقات انجام یافته و استفاده از وسایل سمعی و بصری و ارتباط جمعی.
- ۱۷ - تنظیم، تدوین و انتشار دائره‌المعارف آثار و ابنیه تاریخی ایران.
- ۱۸ - توسعه فعالیت‌های تحقیقاتی در زمینه‌های مختلف میراث فرهنگی و تشویق محققان، هنرمندان و استادکاران.
- ۱۹ - تنظیم و اجرای برنامه‌های آموزشی جهت آماده‌سازی نیروهای کارآمد در زمینه‌های مربوط به میراث فرهنگی با هماهنگی دستگاه‌های ذیربط.
- ۲۰ - تشویق مردم به مشارکت در فعالیت‌های مربوط به شناسایی، حفظ و احیاء میراث فرهنگی و نظارت بر آن.
- ۲۱ - ایجاد و گسترش انجمن‌های میراث فرهنگی در سطح کشور.
- تبصره - نحوه ایجاد و حدود و وظایف و اختیارات این انجمن‌ها را شورای سازمان تعیین خواهد نمود.
- ۲۲ - برقراری ارتباطات و مبادلات علمی و فرهنگی با مؤسسات و نهادهای ذیربط در سطح ملی و بین‌المللی بالاخص کشورهای اسلامی و منطقه و برگزاری کنگره‌ها و سمینارهای دوره‌ای لازم.
- ۲۳ - همکاری با وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در زمینه امور ایرانگردی و جهانگردی.
- ۲۴ - ارائه خدمات مشاوره‌ای، تحقیقاتی، فنی و آموزشی، فروش تولیدات فرهنگی، دریافت ورودیه بناها، محوطه‌ها، موزه‌ها و نمایشگاه‌ها و قبول هدایا و کمک‌ها و نظائر آن.
- ماده ۴ - ارکان سازمان.
- سازمان دارای دو رکن است.
- ۱ - شورای سازمان.
- ۲ - رییس سازمان.
- ماده ۵ - شورای سازمان
- به منظور هماهنگی بیشتر در امور مربوط به میراث فرهنگی در سطح کشور شورای سازمان متشکل از ۸ عضو به شرح زیر تشکیل می‌گردد:
- ۱ - وزیر فرهنگ و آموزش عالی (رییس شورا).
- ۲ - وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی.
- ۳ - وزیر کشور.
- ۴ - وزیر دادگستری.
- ۵ - وزیر امور خارجه.
- ۶ - وزیر مسکن و شهرسازی.
- ۷ - مدیر عامل سازمان صدا و سیما.
- ۸ - رییس سازمان (دبیر شورا).
- تبصره ۱ - در صورت تساوی آراء آن نظری پذیرفته می‌شود که رییس شورا در میان رأی دهندگان باشد.
- تبصره ۲ - جلسات شورا به طور عادی هر سال حداقل دو بار به پیشنهاد رییس سازمان و دعوت و ریاست وزیر فرهنگ و آموزش عالی تشکیل می‌گردد.
- تبصره ۳ - شورا می‌تواند از افرادی که حضورشان به نحوی در جلسات ضروری است دعوت به عمل آورد. این افراد دارای حق رأی نیستند.
- تبصره ۴ - جلسه با حضور ۵ نفر از اعضاء رسمیت یافته و تصمیمات شورا با رأی حداقل ۴ نفر از اعضاء حاضر در جلسه

معتبر خواهد بود.

ماده ۶ - وظایف شورا.

وظایف شورای سازمان به قرار زیر است:

۱ - تعیین خط مشی و سیاست‌های کلی بر اساس قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی کشور و اساسنامه سازمان.

۲ - بررسی گزارش‌های فعالیت‌های سازمان و اظهار نظر پیرامون چگونگی آن.

تبصره - کلیه مصوبات شورا با امضاء وزیر فرهنگ و آموزش عالی ابلاغ خواهد شد.

ماده ۷ - رئیس سازمان.

رئیس سازمان با حکم وزیر فرهنگ و آموزش عالی منصوب می‌شود.

ماده ۸ - واحدهای سازمان در سطح کشور.

سازمان با نظر وزیر فرهنگ و آموزش عالی می‌تواند در هر نقطه از کشور که ایجاب نماید. به تناسب موقعیت و با تأیید سازمان امور اداری و استخدامی کشور واحدهای خود را دایر کند.

این واحدها مسئولیت امور مربوط به میراث فرهنگی حوزه فعالیت خود را طبق این اساسنامه و سازمان زیر نظر رئیس سازمان به عهده خواهند داشت.

ماده ۹ - از تاریخ تصویب این قانون کلیه قوانین و مقررات مغایر ملغی است.

قانون فوق مشتمل بر ۹ ماده و ۷ تبصره در جلسه علنی روز پنجشنبه اول اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و شصت و هفت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۶۷،۲،۲۶ به تأیید شورای نگهبان رسیده است. رئیس مجلس شورای اسلامی -

اکبر هاشمی

قانون اخذ ورودیه از بازدیدکنندگان موزه‌های تخصصی

ماده واحده - کلیه دستگاههای اجرایی دارای موزه‌های تخصصی مجازند با هماهنگی سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری از بازدیدکنندگان مبلغی بابت ورودیه اخذ و به حساب خزانه واریز نمایند. معادل صددرصد (۱۰۰٪) وجوه دریافتی جهت تأمین بخشی از هزینه‌های حفظ و نگهداری موزه‌های یادشده در بودجه‌های سالیانه آنها تخصیص و در اختیار دستگاه اجرایی مربوط قرار خواهد گرفت.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیستم اردیبهشت‌ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و هشت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۸/۲/۳۰ به تأیید شورای نگهبان رسید. علی لاریجانی

قانون بر نامه پنجاه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۴۰۰ - ۱۳۹۶)

مصوب ۱۳۹۵/۱۲/۲۱

ماده ۹۸ -

الف - دستگاههای اجرایی مکلفند به منظور صیانت از میراث فرهنگی و حمایت از صنایع دستی و تشویق و توسعه گردشگری اقدامات زیر را انجام دهند:

۱ - هزینه‌های مربوط به پژوهش، حفاظت و مرمت آثار منقول و غیر منقول ثبت شده در فهرست آثار ملی و فهرست‌های ذی ربط آثار در اختیار و در حیطه وظایف تخصصی همان دستگاه را در قالب بودجه سنواتی از محل اعتبارات خود تأمین کنند. این اعتبارات در چهارچوب ضوابط قانونی سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری هزینه می‌شود.

۲ - تأسیسات گردشگری از هر نظر تابع قوانین و مقررات بخش صنعت گردشگری به استثنای معافیت‌های مالیاتی است و از شمول قانون نظام صنفی مستثنی می‌باشد.

ب - سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری موظف است به منظور حفظ و صیانت از میراث فرهنگی اقدام لازم را با همکاری و هماهنگی سایر دستگاههای اجرایی ذی ربط به منظور شناسایی، مستندسازی، حفاظت و مرمت و معرفی میراث فرهنگی (اعم از ملموس و ناملموس) میراث طبیعی، ایجاد شهرهای جهانی صنایع دستی و احیای هنرهای سنتی در حال زوال در حوزه فرهنگ و تمدن ایرانی و ثبت در فهرست میراث جهانی را طبق بودجه سنواتی به عمل آورد.

ماده ۹۹ - بنیاد مسکن انقلاب اسلامی با همکاری سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری موظف است نسبت به تهیه و اجرای طرح بهسازی و احیای حداقل سیصد روستای دارای بافت با ارزش تاریخی و فرهنگی و روستاهای هدف گردشگری را از محل اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، تا پایان اجرای قانون برنامه در بودجه سنواتی اقدام نماید تا در چهارچوب مفاد این ماده حفظ، نگهداری و مورد بهره‌برداری قرار گیرد.

الف- سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مکلف است تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه، سند راهبردی توسعه گردشگری را در چهارچوب قوانین مربوطه با رویکرد استفاده حداکثری از بخش خصوصی جهت تصویب هیأت وزیران ارائه نماید. دولت موظف است تمهیدات زیر را به عمل آورد:

۱- تهیه و الحاق پیوست تخصصی میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری برای کلیه طرحهای توسعه‌ای بزرگ و مهم در حوزه‌های زیربنایی، تولیدی و خدمات دستگاههای موضوع ماده (۳) قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری مصوب ۱۳۸۲/۱۰/۳ جهت تطبیق با اهداف و وظایف سازمان مذکور در سطوح ملی، منطقه‌ای، استانی و شهری

۲- اختصاص یارانه و تسهیلات مالی در چهارچوب بودجه سنواتی و معافیت‌های مالیاتی و عوارضی به تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی در چهارچوب قوانین مربوطه

۳- ایجاد زیرساخت‌های مورد نیاز مناطق گردشگری از قبیل راه، خدمات رفاهی و اقامتی، استفاده از ظرفیت بخش خصوصی در سرمایه‌گذاری، واگذاری تسهیلات ارزان‌قیمت و سایر اقدامات حمایتی در قالب بودجه سنواتی تبصره- آیین‌نامه اجرائی این بند توسط سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و با همکاری وزارتخانه‌های کشور، جهادکشاورزی و راه و شهرسازی، سازمان حفاظت محیط‌زیست و سازمان تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ب- سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری با همکاری سازمان موظف است تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه طرح ساماندهی گردشگری جنگلهای شمال و شمال غرب کشور و زاگرس، سواحل شمالی و جنوبی با اولویت سواحل مکران طبق قوانین مربوطه را تهیه و جهت تصویب به هیأت وزیران ارائه نماید.

پ- دولت مکلف است تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه، تمهیدات و اقدامات قانونی لازم را جهت مدیریت یکپارچه و جامع میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری به عمل آورد.

ت- سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مکلف است کل درآمد اختصاصی و کمکهای مردمی از اماکن و محوطه‌های تاریخی و موزه‌ها را که در اجرای ماده (۵) قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری مصوب ۱۳۸۲/۱۰/۳ بصورت هیأت امنائی تشکیل و اداره می‌شوند به حسابی که نزد خزانه افتتاح می‌گردد، واریز نماید. صددرصد (۱۰۰٪) وجوه حاصله و همچنین سهم کمکهای دولتی اختصاص داده شده به این اماکن در قالب بودجه سنواتی در اختیار سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری قرار می‌گیرد تا برای اداره، توسعه و مرمت این اماکن اختصاص یابد.

ث- سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری می‌تواند بخشی از امور تصدی‌گری و اجرائی خود را به تشکلهای حرفه‌ای و تخصصی گردشگری که طبق قانون تشکیل شده‌اند، واگذار کند.

تبصره- تعرفه‌های قانونی هزینه این خدمات با تأیید سازمان مذکور، با تصویب هیأت وزیران توسط تشکلهای تعیین شده قابل دریافت و هزینه می‌باشد.

ج- دولت مکلف است از محل منابع بند(الف) ماده(۶۵) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت(۲) مصوب ۱۳۹۳/۱۲/۴ گازرسانی روستاهای هدف گردشگری را نیز در اولویت قرار دهد.

قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۱۰

ماده ۷۲- باتوجه به اهمیت و ضرورت مرمت بناهای تاریخی و فرهنگی و احیای بافتهای ارزشمند کشور، به تمامی دستگاههای اجرائی اجازه داده می‌شود بهره‌برداری از بناها و اماکن تاریخی- فرهنگی ثبت‌شده در فهرست آثار ملی (به‌استثنای نقایس ملی) در اختیار خود را با تعیین کاربری که از سوی سازمان میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در چهارچوب ضوابط و مقررات مشخص می‌شود به بخش خصوصی و تعاونی واگذار کنند. اجرای این ماده از شمول جزء (۳) ماده (۱۱۵) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۱۱/۱۰ مستثنی می‌باشد.